

Crna Gora
Zavod za školstvo
Odsjek za utvrđivanje kvaliteta

Broj: 03/20-074/21-686/1

Podgorica, 12.07.2021.godine.

**Izveštaj o utvrđivanju kvaliteta
obrazovno-vaspitnog rada osnovnih škola
u uslovima pandemije Kovid-19
u periodu od 01.03.2021. do 28.05.2021.**

JU OŠ „Bajo Jojić“, Andrijevića	JU OŠ „Mirko Srzentić“, Budva
JU OŠ „Anto Đedović“, Bar	JU OŠ Druga osnovna škola, Budva
JU OŠ „Blažo Jokov Orlandić“, Bar	JU OŠ „Blažo Mraković“, Danilovgrad
JU OŠ „Bratstvo i jedinstvo“, Bar	JU OŠ „Miroslav Koljenšić“, Danilovgrad
JU OŠ „Jovan Tomašević“, Bar	JU OŠ „Njegoš“, Danilovgrad
JU OŠ „Kekec“, Bar	JU OŠ „Vuko Jovović“, Danilovgrad
JU OŠ „Mrkojevići“, Bar	JU OŠ „Džafer Nikočević“, Gusinje
JU OŠ „Srbija“, Bar	JU OŠ „Dr Dragoslav Jagoš Vešović“, Kolašin
JU OŠ „Donja Ržanica“, Berane	JU OŠ „Međuričje“, Kolašin
JU OŠ „Radomir Mitrović“, Berane	JU OŠ „Mojsije Stevanović“, Kolašin
JU OŠ „Vuk Karadžić“, Berane	JU OŠ „Risto Manojlović“, Kolašin
JU OŠ „Vukašin Radunović“, Berane	JU OŠ „Vojin Čepić“, Kolašin
JU OŠ „21. maj“, Bijelo Polje	JU OŠ „Braća Bulajić“, Nikšić
JU OŠ „9. maj“, Bijelo Polje	JU OŠ „Braća Labudović“, Nikšić
JU OŠ „Braća Ribar“, Bijelo Polje	JU OŠ „Braća Ribar“, Nikšić
JU OŠ „Dušan Korać“, Bijelo Polje	JU OŠ „Branko Višnjici“, Nikšić
JU OŠ „Krstor Radojević“, Bijelo Polje	JU OŠ „Dobrišlav – Đedo Perunović“, Nikšić
JU OŠ „Marko Miljanov“, Bijelo Polje	JU OŠ „Dušan Bojović“, Nikšić
JU OŠ „Milomir Đalović“, Bijelo Polje	JU OŠ „Dušan Đukanović“, Nikšić
JU OŠ „Milovan Jelić“, Bijelo Polje	JU OŠ „Ivan Vušović“, Nikšić
JU OŠ „Mladost“, Bijelo Polje	JU OŠ „Jagoš Kontić“, Nikšić
JU OŠ „Nedakusi“, Bijelo Polje	JU OŠ „Janko Mićunović“, Nikšić
JU OŠ „Pavle Žižić“, Bijelo Polje	JU OŠ „Jovan Bjelica“, Nikšić
JU OŠ „Rifat Burdžović Tršo“, Bijelo Polje	JU OŠ „Jovan Draganić“, Nikšić
JU OŠ „Risto Ratković“, Bijelo Polje	JU OŠ „Jovan Gnjatović“, Nikšić
JU OŠ „Šukrija Međedović“, Bijelo Polje	JU OŠ „Luka Simonović“, Nikšić
JU OŠ „Vuk Karadžić“, Bijelo Polje	JU OŠ „Milija Nikčević“, Nikšić
JU OŠ „Stefan Mitrov Ljubiša“, Budva	JU OŠ „Pavle Kovačević“, Nikšić

JU OŠ „Rade Perović“, Nikšić
JU OŠ „Radoje Čizmović“, Nikšić
JU OŠ „Ratko Žarić“, Nikšić
JU OŠ „Hajro Šahmanović“, Plav
JU OŠ „Petar Dedović“, Plav
JU OŠ „Boško Buha“, Pljevlja
JU OŠ „Dušan Ivović“, Pljevlja
JU OŠ „Jakub Kubur“, Pljevlja
JU OŠ „Kruševo“, Pljevlja
JU OŠ „Mataruge“, Pljevlja
JU OŠ „Mihailo Žugić“, Pljevlja
JU OŠ „Mile Peruničić“, Pljevlja
JU OŠ „Radoje Kontić“, Pljevlja

JU OŠ „Radoje Tošić“, Pljevlja
JU OŠ „Ristan Pavlović“, Pljevlja
JU OŠ „Salko Aljković“, Pljevlja
JU OŠ „Vladimir Rolović“, Pljevlja
JU OŠ „Savo Kažić“, Podgorica
JU OŠ „Vladika Danilo“, Podgorica
JU OŠ „Zarija Vujošević“, Podgorica
JU OŠ „Drago Milović“, Tivat
JU OŠ „Branko Brinić“, Tivat
JU OŠ „Đerđ Kastrioti-Skenderbeg“, Tuzi
JU OŠ „Jedinstvo“, Tuzi

SADRŽAJ

I. EVALUIRANE KLJUČNE OBLASTI I STANDARDI KVALITETA	5
II. PREGLED PROCJENA STANDARDA KVALITETA	6
III. KVALITET RADA OSNOVNIH ŠKOLA U USLOVIMA PANDEMIJE	8
KLJUČNA OBLAST 1 - NASTAVA I UČENJE	8
KLJUČNA OBLAST 2 - UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM	14
KLJUČNA OBLAST 3 - PODRŠKA UČENICIMA	25
IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	29

U periodu od 1.marta do 28.maja 2021. godine, utvrđen je kvalitet obrazovno-vaspitnog rada u uslovima pandemije za 80 osnovnih škola:

1. JU OŠ „Bran Jajić“, Andrijevica
2. JU OŠ „Anto Bešlić“, Bar
3. JU OŠ „Bran Jakov Orlandić“, Bar
4. JU OŠ „Branstvo i jedinstvo“, Bar
5. JU OŠ „Jovan Tomasević“, Bar
6. JU OŠ „Neva“, Bar
7. JU OŠ „Mitrović“, Bar
8. JU OŠ „Sreć“, Bar
9. JU OŠ „Dana Rčanica“, Berane
10. JU OŠ „Ratimir Mitrović“, Berane
11. JU OŠ „Vuk Karadžić“, Berane
12. JU OŠ „Jaka Radunović“, Berane
13. JU OŠ „21. maj“, Bijelo Polje
14. JU OŠ „3. maj“, Bijelo Polje
15. JU OŠ „Braća Ribar“, Bijelo Polje
16. JU OŠ „Dušan Korać“, Bijelo Polje
17. JU OŠ „Krsti Radojević“, Bijelo Polje
18. JU OŠ „Marko Miljanov“, Bijelo Polje
19. JU OŠ „Milorad Đalović“, Bijelo Polje
20. JU OŠ „Mirovan Jelić“, Bijelo Polje
21. JU OŠ „Mladost“, Bijelo Polje
22. JU OŠ „Nedakusi“, Bijelo Polje
23. JU OŠ „Pavle Žižić“, Bijelo Polje
24. JU OŠ „Rifat Burdžović Tršo“, Bijelo Polje
25. JU OŠ „Risto Ratković“, Bijelo Polje
26. JU OŠ „Šukrija Međedović“, Bijelo Polje
27. JU OŠ „Vuk Karadžić“, Bijelo Polje
28. JU OŠ „Stefan Mitrov Ljubiša“, Budva
29. JU OŠ „Mirko Srzentić“, Budva
30. JU OŠ Druga osnovna škola, Budva
31. JU OŠ „Blažo Mraković“, Danilovgrad
32. JU OŠ „Miroslav Koljenšić“, Danilovgrad
33. JU OŠ „Njegoš“, Danilovgrad
34. JU OŠ „Vuko Jovović“, Danilovgrad
35. JU OŠ „Džafer Nikočević“, Gusinje
36. JU OŠ „Dr Dragoslav Jagoš Vešović“, Kolašin
37. JU OŠ „Međuriječje“, Kolašin
38. JU OŠ „Mojsije Stevanović“, Kolašin
39. JU OŠ „Risto Manojlović“, Kolašin
40. JU OŠ „Vojin Čepić“, Kolašin
41. JU OŠ „Braća Bulajić“, Nikšić
42. JU OŠ „Braća Labudović“, Nikšić
43. JU OŠ „Braća Ribar“, Nikšić
44. JU OŠ „Branko Višnjic“, Nikšić
45. JU OŠ „Dobrislav – Đedo Perunović“, Nikšić
46. JU OŠ „Dušan Bojović“, Nikšić
47. JU OŠ „Dušan Đukanović“, Nikšić
48. JU OŠ „Ivan Vušović“, Nikšić
49. JU OŠ „Jagoš Kontić“, Nikšić
50. JU OŠ „Janko Mićunović“, Nikšić
51. JU OŠ „Jovan Bjelica“, Nikšić
52. JU OŠ „Jovan Draganić“, Nikšić
53. JU OŠ „Jovan Gnjatović“, Nikšić
54. JU OŠ „Luka Simonović“, Nikšić
55. JU OŠ „Milija Nikčević“, Nikšić
56. JU OŠ „Pavle Kovačević“, Nikšić
57. JU OŠ „Rade Perović“, Nikšić
58. JU OŠ „Radoje Čizmović“, Nikšić
59. JU OŠ „Ratko Žarić“, Nikšić
60. JU OŠ „Hajro Šahmanović“, Plav
61. JU OŠ „Petar Dedović“, Plav
62. JU OŠ „Boško Buha“, Pljevlja
63. JU OŠ „Dušan Ivović“, Pljevlja
64. JU OŠ „Jakub Kubur“, Pljevlja
65. JU OŠ „Kruševo“, Pljevlja
66. JU OŠ „Mataruge“, Pljevlja
67. JU OŠ „Mihailo Žugić“, Pljevlja
68. JU OŠ „Mile Peruničić“, Pljevlja
69. JU OŠ „Radoje Kontić“, Pljevlja
70. JU OŠ „Radoje Tošić“, Pljevlja
71. JU OŠ „Ristan Pavlović“, Pljevlja
72. JU OŠ „Salko Aljković“, Pljevlja
73. JU OŠ „Vladimir Rolović“, Pljevlja
74. JU OŠ „Savo Kažić“, Podgorica
75. JU OŠ „Vladika Danilo“, Podgorica
76. JU OŠ „Zarija Vujošević“, Podgorica
77. JU OŠ „Drago Milović“, Tivat
78. JU OŠ „Branko Brinić“, Tivat
79. JU OŠ „Đerđ Kastrioti-Skenderbeg“, Tuzi
80. JU OŠ „Jedinstvo“, Tuzi

I. EVALUIRANE KLJUČNE OBLASTI I STANDARDI KVALITETA

Ostvarenje kvaliteta je urađeno za tri ključne oblasti iskazanih po 14 standarda kvaliteta i 90 indikatora.

Ključna oblast 1. NASTAVA I UČENJE

- Standard 1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu (6 indikatora)
- Standard 1.2. Nastavnik uspješno učestvuje u realizaciji nastave u uslovima pandemije (7 indikatora)
- Standard 1.3. Nastava u uslovima pandemije je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (7 indikatora)
- Standard 1.4. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno i javno i ima razvojnu funkciju (8 indikatora)

Ključna oblast 2. KVALITET UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA ŠKOLOM

- Standard 2.1. Direktor efikasno planira i koordinira sve aktivnosti realizacije nastave u uslovima pandemije i/ili onlajn nastave kao (moguće) alternative i iznuđene zamjene za redovan nastavni proces (9 indikatora)
- Standard 2.2. Direktor uspješno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi (7 indikatora)
- Standard 2.3. IKT koordinator koordinira aktivnostima u toku pripreme i realizacije onlajn nastave (5 indikatora)
- Standard 2.4. Odjeljenjski starješina uspješno učestvuje u organizaciji nastave u uslovima pandemije (9 indikatora)
- Standard 2.5. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja (6 indikatora)
- Standard 2.6. Škola je u uslovima pandemije obezbijedila kontinuitet u učenju, praćenje napredovanja i mogućnost ocjenjivanja (8 indikatora)
- Standard 2.7. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih (5 indikatora)

Ključna oblast 3. PODRŠKA KOJU ŠKOLA PRUŽA UČENICIMA

- Standard 3.1. U školi se učenicima pruža podrška u učenju (4 indikatora)
- Standard 3.2. Škola razvija saradnju i promoviše rezultate na svim nivoima (5 indikatora)
- Standard 3.3. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika (4 indikatora)

Kvalitet ostvarenosti standarda je procijenjen/ocijenjen bodovima koji odgovaraju opisnim ocjenama, tako da se ostvarenost standarda iskazuje opisnim ocjenama na četvorostepenoj skali:

- *U potpunosti ostvaren standard* - prisutno više od 85 % indikatora, što odgovara srednjoj vrijednosti standarda¹ iz intervala [2.70, 3.00]
- *Dobro ostvaren standard* - prisutno 50-85 % indikatora, odnosno srednja vrijednost standarda iz intervala [2.50, 2.70]

¹ Srednja vrijednost standarda (SVS) je povezana sa procentom indikatora (PIN) relacijom: $SVS = PIN/50 + 1$

- *Djelimično ostvaren standard* - prisutno 20-50 % indikatora, odnosno srednja vrijednost standarda iz intervala [1.40, 2.50)
- *Nestvaren standard* - prisutno manje od 20 % indikatora, odnosno srednja vrijednost standarda iz intervala [1.00, 1.40).

Prilikom utvrđivanja kvaliteta korišćen je *Protokol za utvrđivanje kvaliteta rada škola u uslovima pandemije Covid-19*. Ključne oblasti su procenjivane na osnovu standarda i indikatora, uz određene izvore procjene, procjene nivoa pristupnosti indikatora (od jedan do tri), na osnovu komentara, preporuka i procjene nivoa ostvarenosti standarda.

Utvrđivanje kvaliteta rada u školama realizovano je od 1. marta do 28. maja 2021. godine u prisustvu uprave škole, najčešće direktora, stručnih saradnika, IKT koordinatora, nastavnika različitih struktura (razredna nastava, predmetna nastava, odjeljenjske starješine, predsjednici stručnih odbora...) i, u nekim školama, roditelja učenika.

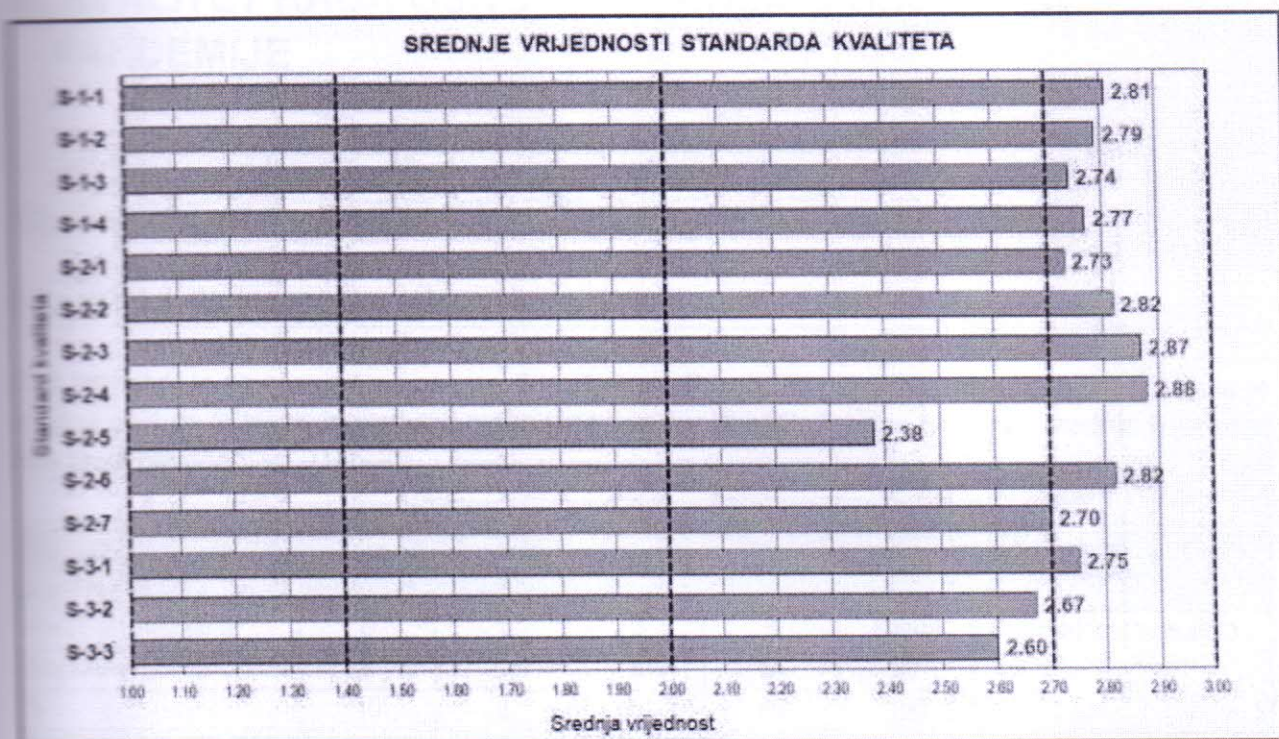
Izvori procjene kvaliteta bili su razgovori sa članovima kolektiva, zatim uvid u školsku dokumentaciju, uvid u elektronske materijale (e-platforme i viber komunikaciju) koje su nastavnici realizovali u uslovima pandemije, u internu evidenciju nastavnika i učeničke radove, kao i sajtove i fejsbuk stranice škola.

II. PREGLED PROCJENA STANDARDA KVALITETA

Svaki standard kvaliteta sadrži određen broj indikatora koju su vrednovani i procijenjeni na skali od 1 do 3. Na osnovu procjene indikatora prilikom utvrđivanja kvaliteta rada osnovnih škola određene su srednje vrijednosti standarda kvaliteta.

Procjene standarda kvaliteta navedeni su u tabeli, a prikazan je i odgovarajući histogram raspodjele srednjih vrijednosti standarda kvaliteta.

Ključna oblast	Standard kvaliteta	Srednja vrijednost	Opisna procjena standarda
1. Nastava i učenje	S-1-1	2.81	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-1-2	2.79	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-1-3	2.74	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-1-4	2.77	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
2. Kvalitet upravljanja i rukovođenja školom	S-2-1	2.73	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-2-2	2.82	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-2-3	2.87	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-2-4	2.88	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-2-5	2.38	<i>Dobro ostvaren standard</i>
	S-2-6	2.82	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-2-7	2.70	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
3. Podrška koju škola pruža učenicima	S-3-1	2.75	<i>U potpunosti ostvaren standard</i>
	S-3-2	2.67	<i>Dobro ostvaren standard</i>
	S-3-3	2.60	<i>Dobro ostvaren standard</i>

Najslabije procijenjen standard je standard 2.5. *Direktor obezbeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.*

Svi ostali standardi (izuzev standarda 2.5) imaju vrijednosti u najpovoljnijoj četvrtini intervala mogućih vrijednosti, odnosno – u intervalu od 2,50 do 3,00.

Najbolje je procijenjen standard 2.4. *Odjeljenjski starješina uspješno učestvuje u organizaciji nastave u uslovima pandemije.*

Uočava se da su oba standarda iz iste ključne oblasti (2. Kvalitet upravljanja i rukovođenja školom). Očigledno je da je organizaciji rada i upravljanju procesima dat prioritet u odnosu na organizaciju i rukovođenje evaluatorskih i-analitičkih aktivnosti.

III. KVALITET RADA OSNOVNIH ŠKOLA U USLOVIMA PANDEMIJE

Ključna oblast 1 - NASTAVA I UČENJE

Standard 1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 6 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.1.1. Nastavnik planira realizaciju predmetnog programa u skladu sa ishodima učenja, a za učenike s posebnim obrazovnim potrebama u skladu sa IROP						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.89
Broj škola	8		8	64	80	
%	10	0	10	80	100	
Indikator 1.1.2. Nastavnik planira različite oblike podrške učenicima						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.71
Broj škola	3		22	55	80	
%	4	0	28	69	100	
Indikator 1.1.3. Nastavnik se redovno priprema za neposrednu realizaciju nastave u skladu s didaktičkim principima						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.79
Broj škola	2		16	62	80	
%	3	0	20	78	100	
Indikator 1.1.4. Nastavnik priprema interne pisane ili e-materijale za učenike						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.84
Broj škola	1		13	66	80	
%	1	0	16	83	100	
Indikator 1.1.5. Nastavnik prilagođava interne materijale u skladu s IROP-om za učenike s posebnim obrazovnim potrebama						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.94
Broj škola	30		3	47	80	
%	38	0	4	59	100	
Indikator 1.1.6. Nastavnik radi osvrt na realizaciju ishoda učenja						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.66
Broj škola	7	1	23	49	80	
%	9	1	29	61	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je u potpunosti ostvaren standard, srednje vrijednosti 2.81.

Što se tiče planiranja, standard 1.1. se odnosi na planiranje realizacije predmetnog programa u skladu sa ishodima učenja, a za učenike s posebnim obrazovnim potrebama u skladu sa IROP,

planiranje različitih oblika podrške učenicima, redovno pripremanje nastavnika za neposrednu realizaciju nastave u skladu s didaktičkim principima, pripremanje internih pisanih ili e-materijala za učenike, prilagođavanje internih materijala u skladu s IROP-om za učenike s posebnim obrazovnim potrebama, kao i osvrt na realizaciju ishoda učenja.

Ovaj standard je praktično u svim školama u potpunosti ostvaren, a naročito su dobro procijenjeni indikatori koji se odnose na prilagođavanje internih materijala u skladu s IROP-om za učenike s posebnim obrazovnim potrebama (2,94) i na planiranje realizacije predmetnog programa u skladu sa ishodima učenja (2,89).

Za obavještenja/ komunikaciju sa učenicima, roditeljima, kolegama, škole su koristile Zoom, Viber grupe, Teams, sajt škole, mail...

U određenom broju škola nije bilo moguće realizovati nastavu na daljinu u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena. U nekim školama, zbog tehničkih ograničenja učenika rijetko je ostvarivana interakcija u realnom vremenu, već sa izvjesnim zakašnjenjem. Kao i na početku realizacije nastave na daljinu u nekim školama bilo je poteškoća sa Internetom (gdje većina učenika živi u ruralnom području). Nije rjetkost da u porodicama sa više djece školskog uzrasta postoji samo jedan pametni telefon ili računar.

Sadržaji iz nastavnih predmeta koji su emitovani na TV predstavljaju odličan resurs za nastavu.

Nastavnici su koristili planove koje je dostavio Zavod za školstvo, a izvještaje o realizovanim aktivnostima i postignutim ishodima su dostavljali upravi škole na neđeljnom nivou. Pripreme nastavnika su prilagođene izvođenju nastave na daljinu.

Rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama u nekim školama su realizovali asistenti. Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama su izrađivani IROP-i.

Standard 1.2. Nastavnik uspješno učestvuje u realizaciji nastave u uslovima pandemije

Standard je procijenjen na osnovu 7 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.2.1. Nastavnik je obavijestio učenike o načinu realizacije nastave u uslovima pandemije							
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora	
Broj škola				80	80		3.00
%	0	0	0	100	100		
Indikator 1.2.2. Nastavnik je formirao grupu za komunikaciju sa učenicima odjeljenja (za svako odjeljenje u kojem izvodi nastava na daljinu)							
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora	
Broj škola			3	77	80		2.96
%	0	0	4	96	100		
Indikator 1.2.3. Nastavnik kreira virtuelne učionice za svoj predmet u skladu sa rasporedom časova							
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora	
Broj škola	18	2	23	37	80		2.56
%	23	3	29	46	100		

Indikator 1.2.4. Nastavnik realizuje onlajn časove u realnom vremenu u virtualnoj učionici, a u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena (održavanja onlajn časova u terminima časova redovne nastavi)						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.52
Broj škola	14	3	26	37	80	
%	18	4	33	46	100	
Indikator 1.2.5. Nastavnik kontinuirano daje podršku učenicima ukoliko imaju teškoća da pristupe virtualnoj učionici i ispune svoje zadatke						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.85
Broj škola	15		10	55	80	
%	19	0	13	69	100	
Indikator 1.2.6. Nastavnik u dogovorenim terminima komunicira sa učenicima odjeljenja u kojima realizuje nastavu						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.75
Broj škola	3	2	15	60	80	
%	4	3	19	75	100	
Indikator 1.2.7. Nastavnik redovno vodi pedagošku evidenciju i periodično dostavlja izvještaj školi, odnosno odjeljenjskom starješini						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.90
Broj škola			8	72	80	
%	0	0	10	90	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je uspješno realizovan standard, srednje vrijednosti 2.81.

Na osnovu analize podataka navedenih u tabeli najbolje procijenjeni indikator je 1.2.1 (Nastavnik je obavijestio učenike o načinu realizacije nastave u uslovima pandemije). Prisutnost indikatora je u svih 80 škola (100%) procijenjena sa maksimalnom ocjenom 3.

Najslabije je procijenjen indikator 1.2.4. Nastavnik realizuje onlajn časove u realnom vremenu u virtualnoj učionici, a u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena (održavanja onlajn časova u terminima časova redovne nastavi). Ovaj indikator nije procijenjen u 14 škola (18%) iz objektivnih razloga, u tri škole (4%) je procijenjen sa ocjenom 1, u 26 škola (33%) sa ocjenom 2 i u 37 škola (46%) sa ocjenom 3. Ostali indikatori su procijenjeni sa srednjim vrijednostima koje se kreću od 2,56 do 2,96. Može se zaključiti da je u potpunosti ostvaren standard *Nastavnik uspješno učestvuje u realizaciji nastave u uslovima pandemije*.

Škole su tekuće školske godine ušle mnogo spremnije u realizaciju nastave na daljinu. U određenom broju škola nije bilo moguće realizovati nastavu u skladu sa rasporedom časova, a usled tehničkih nedostataka često nije bilo moguće ostvariti interakciju sa učenicima u realnom vremenu već sa zakašnjenjem. Snimljeni časovi na portal "Učidoma" su se pokazali kao važan resurs pri realizaciji nastave. Tokom trajanja nastave na daljinu ostvarena je dobra saradnja unutar stručnih aktiva, između nastavnika i učenika, kao i između škole i roditelja.

Nastavnici su aktivno učestvovali u realizaciji nastave na daljinu uglavnom se pridržavajući preporuka Zavoda za školstvo i resornog Ministarstva.

Učenici su obaviješteni o načinu realizacije nastave pri čemu su formirane grupe za komunikaciju.

Tokom trajanja nastave na daljinu učenicima je pružana kontinuirana podrška.

Nastavnici su u kontinuitetu vodili pedagošku evidenciju uz periodično dostavljanje školi.

Nepovoljnost u radu je loša Internet konekcija i nedostatak digitalne opreme u školama sa ruralnog područja, kao i realizacija online časova u realnom vremenu u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena.

Standard 1.3. Nastava u uslovima pandemija prilagođena je razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja

Standard je procijenjen na osnovu 7 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.3.1. Čas je strukturiran u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.65
Broj škola	37		15	28	80	
%	46	0	19	35	100	
Indikator 1.3.2. Nastavnik je dao učenicima uputstva za vježbanje, izradu domaćih zadataka, pisanje eseja, izradu prezentacija i drugih radova.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.89
Broj škola	14		7	59	80	
%	18	0	9	74	100	
Indikator 1.3.3. Aktivnosti učenja su usmjerene na ostvarivanje ishoda časa.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.83
Broj škola	33		8	39	80	
%	41	0	10	49	100	
Indikator 1.3.4. Nastava je usmjerena na razvoj strategija učenja, kritičkog mišljenja, istraživačkog duha i kreativnosti učenika.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.53
Broj škola	35		21	24	80	
%	44	0	26	30	100	
Indikator 1.3.5. Nastavnik kreira situacije u kojima učenici povezuju znanja iz različitih predmeta i uočavaju mogućnost njihove primjene u svakodnevnom životu.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.66
Broj škola	36		15	29	80	
%	45	0	19	36	100	
Indikator 1.3.6. Nastavnik organizuje učenje uvažavajući razlike u saznojnom, afektivnom, socijalnom i psihomotornom potencijalu učenika.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.82
Broj škola	31		9	40	80	
%	39	0	11	50	100	
Indikator 1.3.7. Nastavnik stvara podsticajnu klimu u virtualnoj učionici razvijanjem međusobnog povjerenja, poštovanja i saradnje.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.83
Broj škola	32		8	40	80	
%	40	0	10	50	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je u potpunosti ostvaren standard, srednje vrijednosti 2.74. Raspon srednjih vrijednosti indikatora se kreće od 2,53 do 2,89.

Najslabije procijenjen indikator je 1.3.4. Nastava je usmjerena na razvoj strategija učenja, kritičkog mišljenja, istraživačkog duha i kreativnosti učenika. Procjena je izvršena u 56% škola, dok u 44% indikator iz objektivnih razloga nije procijenjen. Srednja vrijednost indikatora je 2,53.

Najbolje procijenjeni indikator je 1.3.2. Nastavnik je dao učenicima uputstva za vježbanje, izradu domaćih zadataka, pisanje eseja, izradu prezentacija i drugih radova, gdje je u 74% škola taj indikator u potpunosti prisutan. Srednja vrijednost indikatora je 2,89.

U ovaj standard uglavnom nema komentara a ni preporuka.

Standard 1.4. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno i javno i ima razvojnu funkciju.

Standard je procijenjen na osnovu 8 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.4.1. Nastavnik koristi alate u e-platforni u cilju objektivne provjere znanja i praćenja realizacije ishoda učenja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.57
Broj škola	22	1	23	34	80	
%	28	1	29	43	100	
Indikator 1.4.2. Nastavnik redovno prati i vrednuje postignuća učenika.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.85
Broj škola			12	68	80	
%	0	0	15	85	100	
Indikator 1.4.3. Nastavnik pruža učeniku blagovremenu povratnu informaciju o njegovim postignućima.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.90
Broj škola	3		8	69	80	
%	4	0	10	86	100	
Indikator 1.4.4. Nastavnik primjenjuje utvrđene kriterijume ocjenjivanja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.64
Broj škola	2		28	50	80	
%	3	0	35	63	100	
Indikator 1.4.5. Nastavnik pruža učeniku odgovarajuću podršku u skladu s njegovim postignućima.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.76
Broj škola			19	61	80	
%	0	0	24	76	100	
Indikator 1.4.6. Ocjenjivanje učenika s posebnim obrazovnim potrebama je u skladu s IROP-om.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.90
Broj škola	32	1	3	44	80	
%	40	1	4	55	100	
Indikator 1.4.7. Nastavnik je upoznao učenike sa jasnim kriterijumima ocjenjivanja usaglašenim na nivou stručnog aktiva.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.65
Broj škola	3		27	50	80	
%	4	0	34	63	100	

Indikator 1.4.8. Ocjenjivanje učenika u toku realizacije nastave na daljinu je usklađeno sa Uputstvom nadležnog Ministarstva.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.88
Broj škola			10	70	80	
%	0	0	13	88	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je u potpunosti ostvaren standard, srednje vrijednosti 2.77.

Nastavnici su redovno pratili i vrednovali postignuća učenika što potvrđuje podatak da je ovaj indikator procijenjen na visokom nivou prisutnosti u 85% škola. Da su pružali učenicima blagovremene povratne informacije o njihovim postignućima govori procjena na visokom nivou u 86% škola. Potvrda da su učenicima pružali odgovarajuću podršku i da je ocjenjivanje učenika u toku realizacije nastave na daljinu bilo usklađeno sa uputstvima nadležnog Ministarstva govori ocjena na visokom nivou prisutnosti u 88% škola.

Kriterijumi ocjenjivanja prilagođeni su uputstvima nadležnog Ministarstva - bili su blaži u odnosu na redovnu nastavu, što je uticalo na motivaciju učenika.

Korišćenje e-platfome u cilju objektivne provjere znanja i praćenja realizacije ishoda učenja u 43% škola ocijenjeno je na visokom, u 29% škola na srednjem nivou ostvarenosti, u 1% škola na niskom nivou ostvarenosti, a u 28% škola indikator nije procijenjen iz objektivnih razloga.

Neke škole nemaju e-platfomu, kao ni realizovanu obuku za njeno korišćenje, ali u novonastalim okolnostima, u skladu sa smjernicama nadležnog Ministarstva, korišćene su različite mogućnosti koje su im bile dostupne: viber grupe, facebook, zoom meeting, google classroom, virtualne učionice, e – mailove, testmoz, kao i njihove kombinacije.

U nekim školama većina učenika bila je na google classroomu, a u nekim na viber grupama.

Primjenjivanje utvrđenih kriterijuma ocjenjivanja u 63% škola ocijenjeno je na visokom, a u 35% na srednjem nivou ostvarenosti. U 3% škola to nije bilo moguće utvrditi.

Ocjenjivanje učenika s posebnim obrazovnim potrebama u 55% škola ocijenjeno je na visokom, u 4% na srednjem nivou ostvarenosti, a u 1% na niskom nivou ostvarenosti. U 40% škola nije bilo moguće utvrditi.

Da su nastavnici upoznali učenike sa jasnim kriterijumom ocjenjivanja usaglašenim na nivou stručnog aktiva, potvrđeno je i ocijenjeno na visokom nivou u 63% škola, na srednjem nivou u 34% i nije se moglo utvrditi u 4% škola.

Ključna oblast 2 - UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM

Standard 2.1. Direktor efikasno planira i koordinira sve aktivnosti realizacije nastave u uslovima pandemije i/ili onlajn nastave kao (moguće) alternative i iznuđene zamjene za redovan nastavni proces

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 9 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.1.1. Škola ima obezbijedene tehničke uslove (e-platforma, oprema, internet konekcija), pozitivnu klimu za rad, obuku za nastavnike i učenike za korišćenje e-platforme za realizaciju nastave.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.52
Broj škola	3	3	31	43	80	
%	4	4	39	54	100	
Indikator 2.1.2. Škola promoviše nastavu na daljinu u cilju pripreme za eventualne buduće situacije zatvaranja škola ili iznuđene zamjene za djelove redovnog nastavnog procesa						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.72
Broj škola	12	3	13	52	80	
%	15	4	16	65	100	
Indikator 2.1.3. Škola je dala uputstva učenicima koji nemaju pristup internetu na koji način će učestvovati u realizaciji nastave na daljinu.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.95
Broj škola	2		4	74	80	
%	3	0	5	93	100	
Indikator 2.1.4. Direktor je upoznao školski odbor i savjet roditelja sa nastavom u uslovima pandemije i procedurama njenog izvođenja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.93
Broj škola	4		5	71	80	
%	5	0	6	89	100	
Indikator 2.1.5. Direktor, u saradnji sa IKT koordinatorom, obezbijedio je e-platfomu za komunikaciju i onlajn nastavu.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.78
Broj škola	15	1	12	52	80	
%	19	1	15	65	100	
Indikator 2.1.6. Direktor je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa članovima školskog odbora.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.75
Broj škola	5	3	13	59	80	
%	6	4	16	74	100	
Indikator 2.1.7. Direktor je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa članovima savjeta roditelja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.72
Broj škola	6	3	15	56	80	
%	8	4	19	70	100	

Indikator 2.1.8. Program razvoja škole zasnovan je na rezultatima evaluacije i samoevaluacije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.44
Broj škola	25	8	15	32	80	
%	31	10	19	40	100	
Indikator 2.1.9. U planiranje su uključeni učesnici obrazovno-vaspitnog procesa u školi.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.75
Broj škola	21	5	5	49	80	
%	26	6	6	61	100	

Indikator 2.1.8. (Program razvoja škole zasnovan je na rezultatima evaluacije i samoevaluacije) je najslabije procijenjeni indikator - srednja vrijednost 2,44, koji u 25 škola nije procijenjen iz objektivnih razloga, u 8 škola nije prisutan, u 15 je djelimično prisutan, a u 32 škole je prisutan.

Svi drugi indikatori ovog standarda imaju srednju vrijednost iznad 2,70, osim indikatora 2.1.1 - Škola ima obezbijeđene tehničke uslove (e-platforma, oprema, internet konekcija), pozitivnu klimu za rad, obuku za nastavnike i učenike za korišćenje e-platforme za realizaciju nastave, koji ima srednju vrijednost 2.52.

Najbolje je procijenjen indikator 2.1.3. Škola je dala uputstva učenicima koji nemaju pristup internetu na koji način će učestvovati u realizaciji nastave na daljinu, sa srednjom vrijednosti 2,95.

Poučene iskustvom iz drugog polugodišta prethodne školske godine, škole su se, u skladu sa objektivnim mogućnostima, pripremile za rad u uslovima pandemije.

Iako je indikator 2.1.1. *Škola ima obezbijeđene tehničke uslove (e-platforma, oprema, internet konekcija), pozitivnu klimu za rad, obuku za nastavnike i učenike za korišćenje e-platforme za realizaciju nastave*, na nivou srednje vrijednosti procijenjen sa dobrom srednjom ocjenom 2,52. Iz komentara se saznaje da pojedine škole imaju razne probleme: internet konekcija nije uvijek dostupna i funkcionalna, manji broj škola nema obezbijeđenu e-platformu, slaba pokrivenost internetom na području u kojem se škola nalazi odnosno itd.

U pojedinim školama su naglasili da je i praćenje nastave preko TV prijemnika ponekad komplikovano, usljed čestih prekida napajanja električnom energijom, slabog internet signala itd.

Neke škole su obezbijedile uslove za korišćenje aplikacije Teams, ali i u tim školama ima učenika koji nijesu u mogućnosti da koriste tu aplikaciju.

Većina škola su radile na promovisanju nastave na daljinu u cilju pripreme za eventualne buduće situacije zatvaranja škola. Međutim postoje škole (ukupno 15 škola, odnosno 19%) kod kojih ovaj indikator (2.1.2) nije prisutan – u 12 zbog objektivnih razloga.

Škole su uglavnom blagovremeno dale potrebna uputstva učenicima koji nemaju pristup internetu (neka sela imaju lošu internet vezu, često nestaje struje, u porodicama sa više učenika nedostaje odgovarajuća oprema itd.), na koji način će učestvovati u realizaciji nastave na daljinu, a najčešće je to ostvareno dostavljanjem štampanih materijala u ruke učenika, u čemu su aktivno učestvovali zaposleni u školi.

Direktori škola, u saradnji sa IKT koordinatorima su radili na obezbjeđivanju e-platforme za komunikaciju i onlajn nastavu, ali u pojedinim školama to nije funkcionisalo na poželjnom nivou, uglavnom iz objektivnih razloga – internet konekcija spora i nesigurna, neujednačene mogućnosti učenika/ca za posjedovanje potrebne tehnologije, problemi sa strujom itd. Zbog toga su i direktor, školski odbor i savjet roditelja, često bili prinuđeni da u međusobnoj komunikaciji koriste telefon, sms i viber.

Preporuke:

- Neophodno je obezbijediti stabilnu i funkcionalnu internet konekciju.
- Razmisliti da u školama gdje su kontakti između ljudi rjeđi, a broj učenika i prostorni kapaciteti omogućuju poštovanje propisanih mjera, škole ostanu u režimu redovne nastave sa uobičajnim trajanjem nastavnog časa i organizacijom ostalih nastavnih i vannastavnih aktivnosti.
- Uraditi samoevaluaciju rada škole u uslovima nastave na daljinu, a rezultate samoevaluacije uključiti u planiranje obrazovno-vaspitnog procesa u školi.

Standard 2.2. Direktor uspješno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.

Standard je procijenjen na osnovu 7 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.2.1. Direktor je formirao radnu grupu (pedagog, predstavnici stručnih aktiva na nivou škole kao i uprave škole) čiji je zadatak da, zajedno sa IKT koordinatorom, realizuju aktivnosti potrebne za uspješno odvijanje nastave u uslovima pandemije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.82
Broj škola	2	1	12	65	80	
%	3	1	15	81	100	
Indikator 2.2.2. Direktor je organizovao onlajn sjednice odjeljenjskih vijeća.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.89
Broj škola	6		8	66	80	
%	8	0	10	83	100	
Indikator 2.2.3. Direktor je organizovao onlajn sjednice nastavničkog vijeća.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.89
Broj škola	5		8	67	80	
%	6	0	10	84	100	
Indikator 2.2.4. Stručni organi efikasno realizuju planove rada i međusobno saraduju.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.77
Broj škola	2	1	16	61	80	
%	3	1	20	76	100	
Indikator 2.2.5. Direktor organizuje i prati rad timova, u skladu sa potrebama škole.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.74
Broj škola	2		20	58	80	
%	3	0	25	73	100	
Indikator 2.2.6. Direktor je obezbijedio uslove za kvalitetnu realizaciju obrazovno-vaspitnog rada.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.74
Broj škola			21	59	80	
%	0	0	26	74	100	
Indikator 2.2.7. Direktor stvara saradničku i konstruktivnu komunikaciju sa zaposlenima, uvažava njihova mišljenja i inicijative.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.91
Broj škola	2		7	71	80	
%	3	0	9	89	100	

Standard koji sadrži sedam indikatora, u potpunosti ostvaren standard (srednja ocjena 2.82)

Najbolje je procjenjen indikator 2.2.7. (direktor stvara saradničku i konstruktivnu komunikaciju sa zaposlenima, uvažava njihova mišljenja i inicijative - 2.91 srednja vrijednost indikatora), zatim indikator 2.2.2. (direktor je organizovao onlajn sjednice odjeljenjskih vijeća) i 2.2.3. (direktor je organizovao onlajn sjednice nastavnčkog vijeća).

Mada nije bilo slabije procjenjenih indikatora, konstatovano je da u jednom broju u malih škola u seoskim naseljima, nedostaju savremeni kompjuteri koji bi podržavali kvalitetnu internet konekciju.

U malim seoskim školama, u nedostatku stručnih saradnika (pedagoga), konsultovani su u onlajn formi pedagozi iz drugih škola.

Preporuke :

- Poboľjšati tehničku opremljenost malih škola u seoskim naseljima, u cilju svrsishodnije realizacije savremenih zahtjeva onlajn nastave.

Standard 2.3 IKT koordinator koordinira aktivnostima u toku pripreme i realizacije onlajn nastave

Standard 2.3. je procijenjen na osnovu 5 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.3.1. IKT koordinator je obezbijedio uputstvo o korišćenju e-platforme.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.93
Broj škola	10	1	3	66	80	
%	13	1	4	83	100	
Indikator 2.3.2. IKT koordinator je kreirao korisničke naloge za nastavnike.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.92
Broj škola	6	1	4	69	80	
%	8	1	5	86	100	
Indikator 2.3.3. IKT koordinator upravlja e-platformom i timovima nastavnika i daje uputstva kako saradivati u ovoj vrsti nastave.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.85
Broj škola	8	2	7	63	80	
%	10	3	9	79	100	
Indikator 2.3.4. IKT koordinator redovno održava e-platforu (prati rad, dodaje i briše korisnike, kreira nove korisnike, kreira uputstva za nove funkcionalnosti i pruža tehničku podršku nastavnicima i učenicima).						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.79
Broj škola	10	1	13	56	80	
%	13	1	16	70	100	
Indikator 2.3.5. IKT koordinator kontaktira sa Odjeljenjem za informaciono-komunikacione tehnologije Ministarstva prosvjete.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.88
Broj škola		2	6	72	80	
%	0	3	8	90	100	

Srednja vrijednost standarda je 2,87 što ukazuje da je u potpunosti ostvaren standard.

Srednja vrijednost indikatora se kreće od 2,79 (Indikator 2.3.4 - IKT koordinador redovno održava e-platfomu (prati rad, dodaje i briše korisnike, kreira nove korisnike, kreira uputstva za nove funkcionalnosti i pruža tehničku podršku nastavnicima i učenicima)) do 2,93 (2.3.1 - IKT koordinador je obezbijedio uputstvo o korišćenju e-platforme).

IKT koordinadori su poštovali preporuke nadležnog Ministarstva, kreirali korisničke naloge, mejlove za učenike i nastavnike, pružali potrebnu podršku nastavnicima koji nijesu imali odgovarajuću digitalnu pismenost, davali dodatna uputstva za korišćenje e-platforme, održavali e-platfomu. Saradnja sa Odjeljenjem za informatičko-komunikacione tehnologije nadležnog Ministarstva se odvijala po potrebi.

Tokom nastave na daljinu većina škola je koristila Teams, Classroom, dok je u razrednoj nastavi bio najzastupljeniji Viber. Koristile su se još i Skype, Zoom i druge.

Problemi za ostvarivanje ovog standarda u gradskim osnovnim školama predstavljali su zastarjela informatička tehnologija, nedovoljan broj kompjutera i lap topova (nastavno osoblje je koristilo svoju), nemogućnost realizacije online nastave iz prostorija škole. Takođe, nastavnici su istakli neophodnost dodatne obuke na polju digitalne pismenosti.

U seoskim školama organizacija online nastave predstavljao je veliki izazov iz više razloga. Prije svega imovinsko stanje roditelja za koje je predstavljalo finansijsko opterećenje obezbjeđivanje internet konekcije. Problem je predstavljao i prekid električnog napaja, slaba internet konekcija, zastarjela informatička tehnologija. U pojedinim školama, kako je istakla uprava, nijesu imali uslova za realizaciju nastave putem e-platforme, pa se nastava realizovala isključivo Viberom.

Preporuke:

- Obnoviti informatičku tehnologiju u školama
- Omogućiti nastavnicima realizaciju online nastave u prostorijama škole
- Organizovati obuke nastavnika za unapređenje digitalne pismenosti.
- Učenicima iz socijalno ugroženih porodica, obezbijediti besplatan internet za gledanje časova na portalu *Uči doma* i YouTube kanalu.

Standard 2.4. Sve odjeljene starješine su uspješno učestvovala u organizaciji nastave u uslovima pandemije.

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 9 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.4.1. Odjeljenjski starješina, u saradnji sa IKT koordinadorom, kreirao je pristupne mejlove za učenike u svom odjeljenju i upoznao ih sa načinom pristupa e-platfomi.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora
Broj škola	7	1	13	59	80	2.79
%	9	1	16	74	100	
Indikator 2.4.2. Odjeljenjski starješina je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa nastavnicima odjeljenjskog vijeća svog odjeljenja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora
Broj škola	2		9	69	80	2.88
%	3	0	11	86	100	

Indikator 2.4.3. Odjeljenjski starješina je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa roditeljima učenika svog odjeljenja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.87
Broj škola	4		10	66	80	
%	5	0	13	83	100	
Indikator 2.4.4. Odjeljenjski starješina je upoznao učenike sa procedurama nastave u uslovima pandemije kao i njihovim obavezama i odgovornostima.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.94
Broj škola			5	75	80	
%	0	0	6	94	100	
Indikator 2.4.5. Roditelji pružaju pomoć i podršku učenicima prvog ciklusa osnovne škole prilikom odvijanja onlajn nastave.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.70
Broj škola	3	1	21	55	80	
%	4	1	26	69	100	
Indikator 2.4.6. Odjeljenjski starješina je upoznao roditelje na roditeljskom sastanku sa nastavom u uslovima pandemije i procedurama njenog izvođenja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.90
Broj škola	2		8	70	80	
%	3	0	10	88	100	
Indikator 2.4.7. Učenik koji nema pristup internetu o tome je obavijestio odjeljenjskog starješinu.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.97
Broj škola	3		2	75	80	
%	4	0	3	94	100	
Indikator 2.4.8. Ukoliko učenik ne pristupi onlajn nastavi u skladu sa rasporedom časova, smatra se da nije prisustvovao nastavi.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.91
Broj škola	26		5	49	80	
%	33	0	6	61	100	
Indikator 2.4.9. U slučaju teškoća prilikom pristupa e-platформи i onlajn nastavi, učenik obavještava odjeljenjskog starješinu ili IKT koordinatorka.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.99
Broj škola	6		1	73	80	
%	8	0	1	91	100	

Ovaj standard je u potpunosti ostvaren u svih 80 škola. Srednja vrijednost je 2.88, a kreće se u rasponu od 2,70 do 2,99.

Od devet indikatora koji čine ovaj standard pet (55%) su procijenjena srednjom procjenom iznad 2,90.

Odjeljenjske starješine su u svim školama upoznale učenike sa procedurama nastave u uslovima pandemije kao i njihovim obavezama i odgovornostima. U saradnji sa IKT koordinatorkom, kreirali su pristupne mejlove za učenike u svom odjeljenju i upoznali ih sa načinom pristupa e-platформи (90% škola). Odjeljenjske starješine formirale su onlajn grupu za komunikaciju sa nastavnicima odjeljenjskog vijeća svog odjeljenja (97%). Isto tako formirale su onlajn grupu za komunikaciju sa roditeljima učenika svog odjeljenja (96%)

Roditelji pružaju pomoć i podršku učenicima prvog ciklusa osnovne škole prilikom odvijanja onlajn nastave (95%). Kao negativnu stranu nastave na daljinu u prvom ciklusu, nastavnici ističu pretjerano angažovanje roditelja, u smislu izrade zadataka umjesto djece, kao i u radu sa djecom sa posebnim potrebama. U ruralnim područjima roditelji često nemaju vremena da daju podršku učenicima u učenju nastave na daljinu, kao i učenja u cjelini.

U pojedinim školama indikatori koji su procijenjeni kao djelimično prisutni i odsutni indikatori uglavnom nijesu propust škole. Razlozi su materijalne prirode (nedostatak interneta ili odgovarajućih elektronskih uređaja – naročito kod porodica sa većim brojem djece), kao i uzrast učenika. Manji broj učenika iz ruralnog područja imao je problema kod pristupa e-platfomi i u komunikaciji sa nastavnicima zbog loše veze s internetom i čestih prekida napajanja električnom energijom. U takvim slučajevima učenici su obavještavali odjeljenjskog starješinu, a on direktora i IKT koordinatora.

Putem donacija u nekim školama učenicima su obezbijeđeni telefoni i paketi sa internetom.

Angažovanjem škole i porodice većina problema je prevaziđena. Nastavni materijal je fizički dostavljan roditeljima (naročito za I ciklus) ili su nastavnici snimili audio - vizuelne zapise i prosljeđivali ih učenicima putem Viber aplikacije. U pojedinim slučajevima, kada učenik nije pokazao interesovanje za onlajn nastavu i pored insistiranja roditelja i odjeljenjskog starješine, u komunikaciji sa vršnjacima iz odjeljenja prosljeđivan mu je nastavni materijal.

Odjeljenjske starješine upoznale su roditelje na onlajn roditeljskom sastanku sa nastavom u uslovima pandemije i procedurama njenog izvođenja (98%). U manjem broju škola (3%) nije bilo moguće održati onlajn roditeljske sastanke iz tehničkih razloga, ali komunikacija s roditeljima nije izostala, najčešće se odvijala putem viber aplikacije.

Indikator kojim se procjenjuje primjena pravila da ukoliko učenik ne pristupi onlajn nastavi u skladu sa rasporedom časova, smatra se da nije prisustvovao nastavi, u 54 škole (67%) procijenjen je visokom ocjenom, dok u 26 škola (33) ovaj indikator nije procijenjen. Uredno je vođena pedagoška bilježnica o stepenu pohađanja online nastave. U slučajevima odsustva učenika nastavnici obavještavaju odjeljenjske starješine a oni roditelje tih učenika.

Komentari:

Komunikacija odjeljenjskog starješine sa učenicima i članovima odjeljenjskog vijeća je bila blagovremena i dinamična, formirane su Viber grupe uz poštovanje utvrđenog rasporeda.

U vanrednim okolnostima stručni aktivni su ostvarili intenzivnu saradnju umrežavajući iskustva i znanje. Funkcionisali su po grupama.

Nastavnici su naveli da su u ovim okolnostima bili značajno opterećeniji u odnosu na okolnosti redovne nastave.

Preporuka:

- Neophodna je bolja tehnička opremljenost škola i učenika, kao i povezanost sa internetom.

Standard 2.5. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.

Standard je procijenjen na osnovu 6 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.5.1. Direktor i stručni saradnici redovno obavljaju pedagoško-instruktivni rad i, na osnovu analiza, predlažu mjere za poboljšanje.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.60
Broj škola	3	3	25	49	80	
%	4	4	31	61	100	
Indikator 2.5.2. Zaposleni i učenici su upoznati sa obavezama pri realizaciji nastave u uslovima pandemije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.97
Broj škola	1	1		78	80	
%	1	1	0	98	100	
2.5.3. Direktor obezbjeđuje efikasan proces samoevaluacije u uslovima pandemije u cilju stalnog poboljšanja kvaliteta rada škole.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.22
Broj škola	4	14	31	31	80	
%	5	18	39	39	100	
2.5.4. Škola je organizovala i realizovala anketiranje roditelja i učenika o nastavi u uslovima pandemije						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.09
Broj škola	3	26	18	33	80	
%	4	33	23	41	100	
2.5.5. Škola je analizirala rezultate ankete roditelja i učenika o nastavi u uslovima pandemije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.03
Broj škola	7	31	9	33	80	
%	9	39	11	41	100	
Indikator 2.5.6. Direktor koordinira i podstiče korišćenje podataka (rezultati evaluacije, samoevaluacije, eksternih/internih provjera znanja...) za praćenje i poboljšanje kvaliteta nastave i učenja i ukupnog rada škole.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.34
Broj škola	3	14	23	40	80	
%	4	18	29	50	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je *dobro ostvaren standard*, srednje vrijednosti 2.38.

Kod svih nadzorom obuhvaćenih škola evidentno je da su direktori obezbijedili efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja, kao i da su zaposleni i učenici upoznati sa obavezama pri realizaciji nastave na daljinu. Za razliku od početka pandemije, ovu školsku godinu škole su ipak realizovale na nešto organizovaniji način. Kao i tokom prethodne školske godine, najslabije je procijenjen indikator koji se tiče analize rezultata ankete roditelja i učenika o nastavi na daljinu.

Kao i tokom redovnog procesa nastave, škole najviše problema imaju sa procesom samoevaluacije, za koji se kao dominantan izvor po pravilu pojavljuje anketiranje (učenici, roditelji i nastavnici). Mali broj škola je tokom uslova pandemije na odgovarajući način odradio proces samoevaluacije, uz prateće analize, kreiranje akcionih planova i slično.

Škole sa malim brojem učenika (pretežno seoske škole) smatraju da je trebalo organizovati redovan proces nastave, jer su i u tom slučaju mogli da funkcionišu u skladu sa zdravstvenim preporukama Instituta za javno zdravlje. Veliki problem naročito za ove škole predstavljala je slaba pokrivenost internetom, česti nestanci struje, kao i to što veliki procenat njihovih učenika nema ili nema adekvatne savremene uređaje za praćenje nastave. Treba istaći i da je veliki broj škola loše opremljen savremenim ICT sredstvima.

Većina škola je ocijenila da nastavni sadržaji koji su se emitovali na TV predstavljaju odličan resurs za nastavu, koji se može koristiti i u narednom periodu. Dobra strana rada u uslovima pandemije, kako su direktori škola istakli, je to što se određeni alati mogu koristiti i u redovnoj nastavi.

Preporuke:

- Bez obzira na kontinuiranu saradnju sa učenicima, roditeljima i nastavnicima, škola treba da sprovede anketiranje učenika, roditelja i nastavnika, a zatim uradi analizu dobijenih rezultata - za period realizacije nastave na daljinu i u skladu sa njima preduzme odgovarajuće mjere.
- Samoevaluaciju, u skladu sa zakonom, treba da sprovedu sve škole.
- Škole je potrebno opremiti savremenim IKT sredstvima (obnoviti računarske učionice).

Standard 2.6. Škola je u uslovima pandemije obezbijedila kontinuitet u učenju, praćenje napredovanja i mogućnost ocjenjivanja

Standard 2.6. je procijenjen na osnovu 8 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.6.1. Predsjednik stručnog aktiva je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa članovima stručnog aktiva.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.86
Broj škola			11	69	80	
%	0	0	14	86	100	
Indikator 2.6.2. Stručni aktivni u planiranju i realizaciji nastave u uslovima pandemije respektuju razlike u informatičkoj pismenosti kako nastavnika tako i učenika.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.84
Broj škola			13	67	80	
%	0	0	16	84	100	
Indikator 2.6.3. Vodi se računa o tome da nastava u uslovima pandemije iziskuje adekvatno planiranje, a u nižim razredima i podršku roditelja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.85
Broj škola	2		12	66	80	
%	3	0	15	83	100	
Indikator 2.6.4. Učenici prvog ciklusa osnovne škole nastavu prate uz pomoć i podršku roditelja koje je učiteljica prethodno upoznala o svim aktivnostima.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.77
Broj škola	1	1	16	62	80	
%	1	1	20	78	100	
Indikator 2.6.5. Obim i struktura predmetnih sadržaja su prilagođeni kako učenici ne bi bili više opterećeni tokom pandemije nego tokom redovne nastave.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.90
Broj škola	2		8	70	80	
%	3	0	10	88	100	
Indikator 2.6.6. Evidencija o prisustvu učenika u onlajn nastavi se vodi redovno.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.85
Broj škola	5		11	64	80	
%	6	0	14	80	100	

Indikator 2.6.7. Roditelji podstiču učenike na redovnost u radu i odgovorno i u skladu sa svojim mogućnostima kontrolišu proces učenja u uslovima pandemije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.62
Broj škola	6	1	26	47	80	
%	8	1	33	59	100	

Indikator 2.6.8. Učenici svoje radove, sami ili uz pomoć roditelja, zavisno od uzrasta, tehničkih mogućnosti i digitalnih kompetencija, dostavljaju nastavnicima za sve predmete.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.84
Broj škola	1		13	66	80	
%	1	0	16	83	100	

Od osam indikatora za standard 2.6. srednja vrijednost se za njih pet kreće u intervalu od 2,84 do 2,86 dok se za svaki srednja vrijednost nalazi iznad 2,60. Ovo nam govori da je ovaj standard *u potpunosti ostvaren standard*.

Ipak, potrebno je osvrnuti se na dva indikatora sa najnižim srednjim vrijednostima jer u nešto značajnijoj mjeri odstupaju od ostalih indikatora.

Najprije, radi se o indikatoru 2.6.4. koji tretira najmlađu populaciju učenika i kojoj je potrebna pomoć roditelja. Iz prikupljenih podataka jasno je da u nekim sredinama postoji problem da se roditelji na adekvatan način uključe u pomoć svojoj djeci i da se ovom pitanju u ovakvim situacijama (nastava na daljinu) mora pristupiti sa mnogo više senzibiliteta.

I sljedeći indikator odnosi se na učešće roditelja tokom nastave na daljinu – indikator 2.6.7. *Roditelji podstiču učenike na redovnost u radu i odgovorno i u skladu sa svojim mogućnostima kontrolišu proces učenja*. Kod ovog indikatora je srednja ocjena najniža i iznosi 2,62. Ovo ukazuje da jedan značajan dio roditelja ne prati rad svoje djece: bilo da nijesu naviknuti da to rade ili nijesu u mogućnosti da prate rad svoje djece jer informatički nijesu osposobljeni. U svim slučajevima potrebno je da škole iznađu načina da roditelje motivišu da se uključe u nastavni proces makar na nivou prostog praćenja koliko njihova djeca redovno izvršavaju svoje obaveze.

Standard 2.7. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.

Standard je procijenjen na osnovu pet indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. U 4 do 14% škola u kojima je sprovedena evaluacija indikatora ovog standarda nijesu procijenjeni iz objektivnih razloga. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.7.1. Direktor planira i usmjerava profesionalni razvoj u školi na osnovu podataka pedagoško-instruktivnog rada, evaluacije i samoevaluacije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.70
Broj škola	3	2	19	56	80	
%	4	3	24	70	100	

Indikator 2.7.2. Direktor planira i realizuje lični plan profesionalnog razvoja, na osnovu evaluacije svog rada, evaluacije i samoevaluacije.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.59
Broj škola	11	5	18	46	80	
%	14	6	23	58	100	

Indikator 2.7.3. Direktor planira i organizuje edukaciju nastavnika za korišćenje e-platforme.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.82
Broj škola	6		13	61	80	
%	8	0	16	76	100	
Indikator 2.7.4. Direktor i stručni saradnici prate efekte svih oblika profesionalnog razvoja.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.65
Broj škola	5	2	22	51	80	
%	6	3	28	64	100	
Indikator 2.7.5. Direktor koristi različite mehanizme za motivisanje zaposlenih.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.75
Broj škola	8	1	16	55	80	
%	10	1	20	69	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je u potpunosti ostvaren standard, srednje vrijednosti 2.70.

Većina aktivnosti profesionalnog razvoja i direktora i nastavnika bila je usmjerena na oblast informatičke pismenosti, na ovladavanje raznim e-alatima, metodama i oblicima rada koje je moguće primjenjivati u toku trajanja nastave na daljinu. Veliki broj nastavnika prošao je obuke koje su usmjerene na ove oblasti. U planovima profesionalnog razvoja, takođe, planirane su aktivnosti iz ovih oblasti.

Indikator koji je procijenjen sa najnižom srednjom vrijednošću (2,59) odnosi se na planiranje i realizaciju ličnog plana direktora jer su i direktori svoje aktivnosti profesionalnog razvoja usmjerili većinom na realizaciju nastave na daljinu.

Najbolje procijenjen indikator ovog standarda (2,82) odnosi se na edukaciju nastavnika za korišćenje e-platформи. Nastavnici su pohađali i obuke iz ostalih oblasti, prema sopstvenim potrebama i procjenama, seminare u organizaciji Zavoda za školstvo (onlajn, počev od drugog polugodišta) i akreditovane seminare (takođe onlajn).

Praćenje efekata profesionalnog razvoja realizovano je uglavnom kroz pedagoško-instruktivni rad i posebno urađene protokole za praćenje nastave na daljinu.

Direktori su različitim mehanizmima motivisali zaposlene, u skladu sa posebnim pravilnikom, ali je nedostatak materijalnih sredstava za nagrađivanje nastavnika uticao na smanjene mogućnosti u ovom pogledu.

Preporuke za indikatore u okviru ovog standarda nijesu date.

Ključna oblast 3 - PODRŠKA UČENICIMA

Standard 3.1. U Školi se učenicima pruža pomoć u učenju

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 4 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 3.1.1. U školi su razvijeni mehanizmi identifikacije učenika kojima je potrebna dopunska podrška u učenju.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.76
Broj škola	1	2	15	62	80	
%	1	3	19	78	100	
Indikator 3.1.2. Škola je razvila različite mehanizme dodatne podrške učenicima završnog razreda za pripremu polaganja eksternih ispita.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.74
Broj škola	3		20	57	80	
%	4	0	25	71	100	
Indikator 3.1.3. Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama se izrađuje program tranzicije nakon osnovne Individualni tranzicioni plan 1 ITP1 (ka srednjoj školi) i nakon srednje škole Individualni tranzicioni plan 2 ITP2 (tržište rada, fakultet).						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.80
Broj škola	50	2	2	26	80	
%	63	3	3	33	100	
Indikator 3.1.4. Škola priprema različite vidove programa adaptacije učenika za nastavak redovne nastave.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.70
Broj škola	14	4	12	50	80	
%	18	5	15	63	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je *u potpunosti ostvaren standard*, srednje vrijednosti 2.75.

U 78% posjećenih škola razvijeni su mehanizmi identifikacije učenika kojima je potrebna dopunska podrška u učenju. Procjena tog indikatora je 2.76.

Škole su razvile različite mehanizme dodatne podrške učenicima završnog razreda za pripremu polaganja eksternih ispita (71%). Srednja vrijednost tog indikatora je 2.74.

Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama rađen je program tranzicije nakon osnovne Individualni tranzicioni plan 1 ITP1 (ka srednjoj školi) i nakon srednje škole Individualni tranzicioni plan 2 ITP2 (tržište rada, fakultet). Ovo je, ujedno, i najbolje procijenjen indikator, srednje vrijednosti 2.80, iako u 63% škola indikator nije prisutan iz objektivnih razloga.

Škole pripremaju različite vidove programa adaptacije učenika za nastavak redovne nastave u 63% škola u potpunosti, u 15% škola na srednjem nivou a u 18% posjećenih škola ovaj indikator nije mogao biti procijenjen jer se u njima još uvijek radi na izradi različitih vidova podrške/adaptacije učenika za nastavak redovne nastave. Srednja vrijednost indikatora je 2.70.

U pojedinim školama pedagog i odjeljenjske starije devetog razreda formirale su grupu za eksternu provjeru znanja, onlajn radionice za profesionalnu orijentaciju učenika. Učenicima je

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je *dobro ostvaren standard*, srednje vrijednosti 2.67.

Standard ima 5 indikatora. Srednja ocjena standarda je 2,67, što je na nivou – *dobro ostvaren standard*, sa malom razlikom u odnosu na nivo – *u potpunosti ostvaren standard*. Uočen je gotovo ujednačen trend u srednjoj ocjeni kod četiri od pet indikatora, od kojih svaki pojedinačno je blago iznad prosječne ocjene standarda.

Iz priloženog se zaključuje da je najslabije ocijenjen indikator 3.2.1. Škola podstiče aktivno funkcionisanje učeničkog parlamenta i njegovo uključivanje u razmatranje pitanja važnih za učenike sa ocjenom 2,42.

Najbolje ocijenjen indikator je 3.2.3. Direktor uvažava mišljenja i inicijative savjeta roditelja sa ocjenom 2.77.

Nije konstatovan neostvaren indikator sa procjenom nižom od 2,4.

Standard 3.3. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.

Standard je procijenjen na osnovu 5 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 3.3.1. Škola realizuje različite programe/aktivnosti podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika (tolerancija, solidarnost, odgovornost, humanost, integritet, konstruktivno rješavanje sukoba, samopoštovanje, društveno-prihvatljivo ponašanje...).						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.51
Broj škola	7	5	26	42	80	
%	9	6	33	53	100	
Indikator 3.3.2. Škola organizuje različite vannastavne/slobodne aktivnosti, u skladu sa potrebama i interesovanjima učenika.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.48
Broj škola	3	7	26	44	80	
%	4	9	33	55	100	
Indikator 3.3.3. Škola planira i organizuje edukaciju učenika za korišćenje e-platforme.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.61
Broj škola	18	4	16	42	80	
%	23	5	20	53	100	
Indikator 3.3.4. U školi se primjenjuju posebni individualni razvojno-obrazovni planovi za učenike iz osjetljivih društvenih grupa i učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.						
Prisutnost indikatora	0	1	2	3	Svega	Sr. vrijednost indikatora 2.79
Broj škola	24	2	8	46	80	
%	30	3	10	58	100	

Po procjeni standarda kvaliteta, ovo je **dobro ostvaren standard**, srednje vrijednosti 2.60.

Većina škola (u potpunosti 53%, a djelimično 33%) realizuje različite programe podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika, kao i različite vannastavne aktivnosti u skladu sa njihovim potrebama i interesovanjima.

U školama se organizuju edukacija učenika za korišćenje e-platfome u cjelini u 53% škola, a djelimično u 20%. U značajnom broju škola ovaj indikator nije prisutan (23%).

U značajnom broju škola se primjenjuju individualni razvojno-obrazovni planovi za učenike iz osjetljivih društvenih grupa i učenike sa posebnim obrazovnim potrebama (58% škola u potpunosti i u 10% škola djelimično).

U školama postoje timovi koji se bave različitim programima i aktivnostima kao npr. Tim za vršnjačko nasilje. Organizovane su radionice na temu tolerancije (Dan tolerancije) što se može potkrijepiti fotodokumentacijom, Sportski dan, Dan preduzetništva

Pojedine škole nemaju PP službu.

U pojedinim školama na početku školske godine za učenike viših razreda organizovana je elementarna obuka za upotrebu Teams platforme.

Snimljeni nastavni sadržaj "Uči doma", po mišljenju nastavnika, predstavlja odličan resurs za nastavu

Preporuke:

- Obezbijediti za socijalno ugrožene porodice finansijsku podršku za nabavku telefona.
- Obezbijediti kvalitetniju internet konekciju
- U malim školama, sa lošom internet konekcijom, omogućiti redovnu nastavu

IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

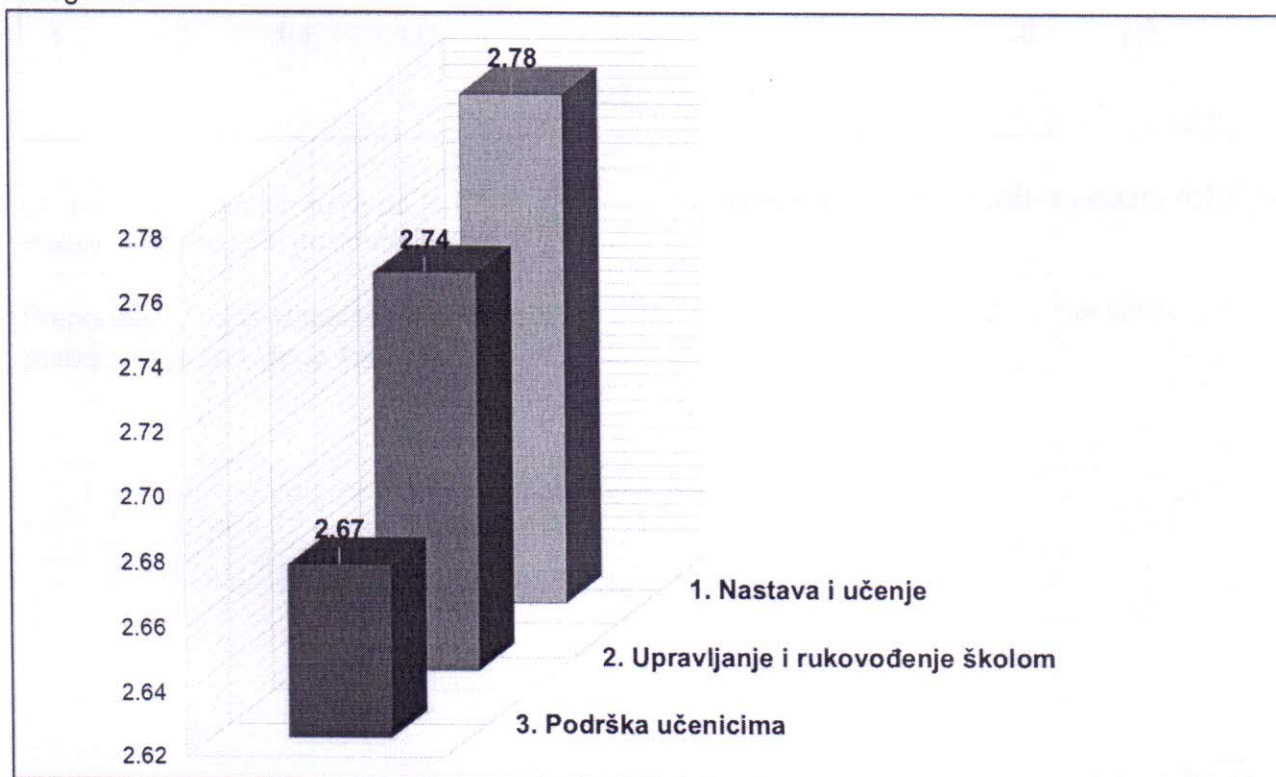
I pored svih otežavajućih okolnosti, tokom školske 2020/21 godine, osnovne škole su ostvarile 11, odnosno 79 % standarda na nivou *u potpunosti ostvaren standard* sa vrijednostima od 2,70 do 2,88, odnosno srednjom vrijednošću 2,79. Tri, odnosno 21 % standarda, procijenjeno je na nivou *dobro ostvaren standard* sa vrijednostima u rasponu od 2,38 do 2,67 ili srednjom vrijednošću 2,55.

Opisna ocjena standarda	DOBRO OSTVAREN STANDARD			U POTPUNOSTI OSTVAREN STANDARD										
	S-2-5	S-3-3	S-3-2	S-2-7	S-2-1	S-1-3	S-3-1	S-1-4	S-1-2	S-1-1	S-2-2	S-2-6	S-2-3	S-2-4
Vrijednost standarda	2.38	2.6	2.67	2.7	2.73	2.74	2.75	2.77	2.79	2.81	2.82	2.82	2.87	2.88
Srednja vrijednost	2,55			2,79										

Kada se analizira kvalitet postignuća po ključnim oblastima:

Ključna oblast	Srednja vrijednost standarda
1. Nastava i učenje	2,78
2. Upravljanje i rukovođenje školom	2,74
3. Podrška učenicima	2,67
Ukupno	2,73

uočava se da je najbolje procijenjena ključna oblast *Nastava i učenje* (2,78), a najslabije procijenjena oblast je *Podrška učenicima* (2,67). Tabelarni podaci su prikazani i korišćenjem odgovarajućeg histograma:

Sumirajući ostvarenosti standarda u školama, mora se istaći uspješna ostvarenost standarda kvaliteta izražena visokom srednjom procjenom 2,73

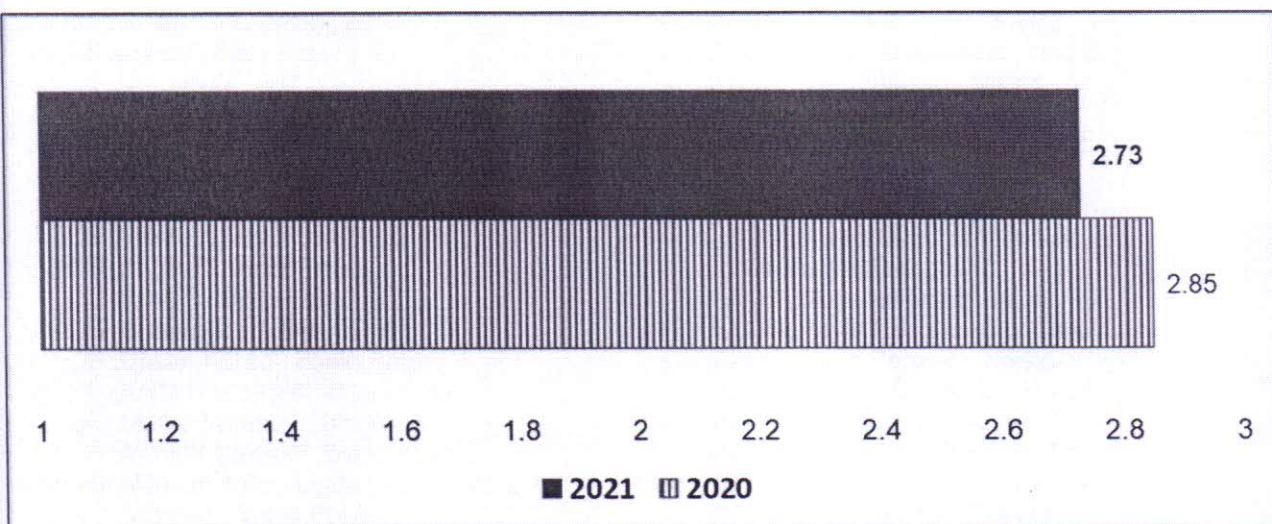
Ostvarenost standarda može se uporediti sa odgovarajućom ostvarenošću standarda za prošlu (2020) godinu, kada je utvrđen kvalitet rada 29 osnovnih škola:

Godina	Vrijednost standarda
2021.	2,73
2020.	2,85

Uočavaju se promjene date u tabeli:

Promjena	-0,12
Relativna procentualna promjena	-4,2 %

U odnosu na prošlu godinu, kada je utvrđena ostvarenost standarda kvaliteta za 29 osnovnih škola, relativna procentualna promjena je negativna (- 4,2 %).

Ukupno, može se zaključiti da je utvrđen **visok nivo ostvarenosti standarda kvaliteta 2,73** (od maksimalno moguće procjene 3,00).

Preporuke u cilju unapređenja nastave u uslovima pandemije date su u obrazloženjima o postignućima standarda kvaliteta.

čista preporuka:

Prezenta direktora škole je da sa Izvještajem upozna stručne organe, savjet roditelja i učenički parlament (član 25. Pravilnika o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-nastavnog rada u ustanovama, "Službeni list Crne Gore", br. 111/20).

Načelnik
Odsjeka za utvrđivanje kvaliteta
Radovan Ognjanović

Direktor
Rešad Sijarić

Uključeno:

JU OŠ „Bajo Jojić“, Andrijevica	- JU OŠ „Braća Labudović“, Nikšić
JU OŠ „Anto Đedović“, Bar	- JU OŠ „Braća Ribar“, Nikšić
JU OŠ „Blažo Jokov Orlandić“, Bar	- JU OŠ „Branko Višnjic“, Nikšić
JU OŠ „Bratstvo i jedinstvo“, Bar	- JU OŠ „Dobrislav – Đedo Perunović“, Nikšić
JU OŠ „Jovan Tomašević“, Bar	- JU OŠ „Dušan Bojović“, Nikšić
JU OŠ „Kekec“, Bar	- JU OŠ „Dušan Đukanović“, Nikšić
JU OŠ „Mrkojevići“, Bar	- JU OŠ „Ivan Vušović“, Nikšić
JU OŠ „Srbija“, Bar	- JU OŠ „Jagoš Kontić“, Nikšić
JU OŠ „Donja Ržanica“, Berane	- JU OŠ „Janko Mićunović“, Nikšić
JU OŠ „Radomir Mitrović“, Berane	- JU OŠ „Jovan Bjelica“, Nikšić
JU OŠ „Vuk Karadžić“, Berane	- JU OŠ „Jovan Draganić“, Nikšić
JU OŠ „Vukašin Radunović“, Berane	- JU OŠ „Jovan Gnjatović“, Nikšić
JU OŠ „21. maj“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Luka Simonović“, Nikšić
JU OŠ „9. maj“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Milija Nikčević“, Nikšić
JU OŠ „Braća Ribar“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Pavle Kovačević“, Nikšić
JU OŠ „Dušan Korać“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Rade Perović“, Nikšić
JU OŠ „Krstor Radojević“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Radoje Čizmović“, Nikšić
JU OŠ „Marko Miljanov“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Ratko Žarić“, Nikšić
JU OŠ „Milomir Đalović“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Hajro Šahmanović“, Plav
JU OŠ „Milovan Jelić“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Petar Dedović“, Plav
JU OŠ „Mladost“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Boško Buha“, Pljevlja
JU OŠ „Nedakusi“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Dušan Ivović“, Pljevlja
JU OŠ „Pavle Žižić“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Jakub Kubur“, Pljevlja
JU OŠ „Rifat Burdžović Tršo“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Kruševo“, Pljevlja
JU OŠ „Risto Ratković“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Mataruge“, Pljevlja
JU OŠ „Šukrija Međedović“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Mihailo Žugić“, Pljevlja
JU OŠ „Vuk Karadžić“, Bijelo Polje	- JU OŠ „Mile Peruničić“, Pljevlja
JU OŠ „Stefan Mitrov Ljubiša“, Budva	- JU OŠ „Radoje Kontić“, Pljevlja
JU OŠ „Mirko Srzentić“, Budva	- JU OŠ „Radoje Tošić“, Pljevlja
JU OŠ Druga osnovna škola, Budva	- JU OŠ „Ristan Pavlović“, Pljevlja
JU OŠ „Blažo Mraković“, Danilovgrad	- JU OŠ „Salko Aljković“, Pljevlja
JU OŠ „Miroslav Koljenšić“, Danilovgrad	- JU OŠ „Vladimir Rolović“, Pljevlja
JU OŠ „Njegoš“, Danilovgrad	- JU OŠ „Savo Kažić“, Podgorica
JU OŠ „Vuko Jovović“, Danilovgrad	- JU OŠ „Vladika Danilo“, Podgorica
JU OŠ „Džafer Nikočević“, Gusinje	- JU OŠ „Zarija Vujošević“, Podgorica
JU OŠ „Dr Dragoslav Jagoš Vešović“, Kolašin	- JU OŠ „Drago Milović“, Tivat
JU OŠ „Međuriječje“, Kolašin	- JU OŠ „Branko Brinić“, Tivat
JU OŠ „Mojsije Stevanović“, Kolašin	- JU OŠ „Đerđ Kastrioti-Skenderbeg“, Tuzi
JU OŠ „Risto Manojlović“, Kolašin	- JU OŠ „Jedinstvo“, Tuzi
JU OŠ „Vojin Čepić“, Kolašin	- Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta
JU OŠ „Braća Bulajić“, Nikšić	- Arhivi